

MI POVEŠ SVOJO ZGODBO?

Prva izdaja v Ptuj, 29. 02. 2020
(drugi del)

Odgovorni, izvršni in tehnični urednik prve izdaje:

Amadeja Kokot, DNP

Uredniški odbor:

Amadeja Kokot, DNP, uporabniki programa Kamra, Polona Toplak

Lektoriranje:

Renata Štopfer

Tisk:

'Kamrina fotokopirnica'

Izdajatelj:

Socialnovarstveni program Kamra – Celovita podpora brezdomnim osebam

0. KAZALO

Prvi del:

1. UVODNIK (str. 3)
2. BREZDOMSKA SCENA (str. 4)
3. KAMRINE 'DROBTINICE' (str. 6)
4. 'LENUHIJADA' (str. 7)
5. KAMRINA FOTO ČASOVNICA (2017 – 2019) (str. 9)

Drugi del:

6. KAMRA V MEDIJIH (str. 3)
7. (ZA)MISLI SE ..., PRAVIJO PROSTOVOLJCI (str. 14)
8. ZAHVALA (str. 15)

6. KAMRA V MEDIJIH

Objave v časopisu Ptujčan:

Junij 2018

Ob mednarodnem dnevu brezdomnih oseb

Amadeja Kokot, vodja programa Kamra

«Kot naša telesa so tudi domovi, v katerih živimo, nekaj tako vsakdanjega, tako običajnega, tako samoumevnega, da se zdi, da jih pogosto komajda opazimo. Samo v izjemnih situacijah – pri selitvi, v vojnah, požarih, družinskih prelepih, po izgubi zaposlitve ali denarja – smo se prisiljeni spomniti, kako središčno vlogo ima dom in kako ključen je njegov pomen. « je misel antropologinja Janet Carsten, ki nas 10. oktobra ob mednarodnem dnevu brezdomstva opozori na pomen doma in možnosti njegove izgube slehemeга izmed nas.

Pomen doma je v raznih kulturah na ravni družbe svojstveno pojmovan, a tisto bistvo, ki ostaja univerzalno za vse družbe, je dejstvo, da je dom prostor, kjer se počutimo varni in sprejeti. Je mesto, ki posamezniku omogoča, da se razvija in uresničuje. A življenje nam že na samem začetku zapiše uvod, kaj bo za nas predstavljalo dom, zato si ga pozneje v življenju ustvarjamo po lastni ali po tuji predstavi.

Uporabniki našega programa povedo, da je bil njihov dom prostor, kjer se je dogajalo nasilje, prostor, kjer niso mogli zaupati in reševati svojih stisk, in prostor, ki ga niso zmogli obdržati ali pa v njem niso zmogli zdržati.

Ko izgubimo varno bivališče, sorodnike, prijatelje ter ne zmoremo pristopiti do zdravstvenih in socialnih ustanov, ko ne najdemo svojega prostora pod soncem, se nam življenje obrne na glavo. Ko izgubimo nekaj tako samoumevnega, potrebujemo pomoč in podporo.

Po oceni Ministrstva RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je po zadnjih podatkih v Sloveniji 2760 brezdomnih oseb. Po oceni društva Brezdomni do ključa, v katerem so združene vse organizacije, ki izvajajo socialnovarstvene programe na področju brezdomstva, na Ptujju je to Društvo Ars Vitae, pa naj bi jih bilo od 4000 do 6700. V letu 2017 je bilo v Sloveniji na voljo 12 zavetišč s skupno 310 ležišči. Mestna občina Ptuj je v avgustu omogočila razvoj programa Kamra, ta

zagotavlja 10 ležišč in varno prenočitev posameznikom, ki se znajdejo v stiski.

Praksa kaže, da so večplastne okoliščine tiste, ki ljudi privedejo na družbeno obrobje. Zato nam šele zavedanje, da se vsak od nas lahko znajde v situaciji izgube doma, omogoča širino in empatijo do sočloveka v stiski. Vsak od nas se lahko sreča z brezposelnostjo, zdravstvenimi omejitvami, nenadno smrtjo svojca, nezmožnostjo poravnave mesečnih obveznosti, zadolženostjo, deložacijo in številnimi družinskimi in osebnimi stiskami, ki nas lahko privedejo v položaj, ko ne zmoremo in ne znamo pravi čas najti ustreznih rešitev in virov pomoči.

Obvestilo o javnem pozivu

V aktualni številki Uradnega vestnika 14/2018 je objavljen javni poziv za podelitev nagrad prostovoljcem, ki delujejo na področju mladinskega dela, humanitarne dejavnosti, športa, zdravstva, socialne varnosti in izobraževanja. Več informacij lahko dobite na telefonski številki 02 748 29 53 ali na e-naslovu natasa.koderman@ptuj.si. Rok za prijavo je **16. 11. 2018**. Nagrade bodo podeljene ob dogodku, ki bo organiziran ob mednarodnem dnevu prostovoljstva. N. K.

Program Kamra

Zagotavlja celovito pomoč in podporo brezdolnim osebam in posameznikom, ki si ne zmorejo zagotoviti osnovnih pogojev za preživetje in potrebujejo dolgoročno podporo na različnih življenjskih področjih. Znotraj tega deluje Zavetišče za brezdolne (do deset oseb), ki je namenjeno prenočevanju brezdolnih oseb. Čez dan jim je na voljo tudi dnevni center, v katerega se letno vključi do 80 ljudi.

Izpoved uporabnika

Sem oče dveh otrok in danes s ponosom povem, da sem bivši uporabnik z izkušnjo brezdomstva, saj sem pred nekaj meseci našel svoje, poudarjam, svoje stanovanje. A da sem prišel do tega 'razkošja', sem moral prehoditi trnovo pot. Na cesti sem pristal zaradi medsebojnih nesoglasij z nekdanjo partnerico, predvsem zaradi alkohola, s katerim sva imela težave oba. Po daljšem obdobju preptov in nesoglasij, ki jim nisem znal narediti konca, se je najin odnos končal s prepovedjo približevanja. Tej prepovedi ne oporekam, saj je bila posledica najinih dejanj - tukaj želim še enkrat poudariti, najinih dejanj. Oba sva sodelovala v strupenem odnosu, težke posledice sem nosil le jaz. Ker nisem imel kam, sem tri mesece živel v avtomobilu, spal sem na sedežu, pokrit s službeno spalno vrečo. V kontrolo so me občasno prihajali pozdravljat policisti, kar je mučen občutek, ko te prihajajo gledat kot kriminalca. Vsak večer sem

podoživljal vse stiske preteklih dni. Jutra pa so prinesla druga obzorja, ko sem lahko opazoval sodelavce, prijatelje, znance, kako so hiteli v življenje naprej, mimo mene. Sčasoma so me zaradi spanja v avtomobilu začele pestiti resne zdravstvene težave - otekanje gležnjev, zaradi česar nisem mogel več hoditi, in psihične stiske, zaradi katerih sem doživel epileptični napad. Ko sem zapustil bolnišnico, so me na Centru za socialno delo Ptuj usmerili v program Kamra. Z njihovo pomočjo sem v službi opozoril na svojo situacijo, ki je sprožila nadaljnje premike pri reševanju mojega stanovanjskega problema. V programu sem spoznal nove prijatelje, dobilčasno streho nad glavo, hrano in spodbudo za reševanje položaja. Izkušnja v Kamri je zabrisala trenutke osamljenosti in me razbremenila misli na sanomotor, ki so mi rojile po glavi zaradi prepuščenosti samemu sebi. Vsem, ki bi se lahko znašli v podobni situaciji, želim sporočiti, da moraš najprej slišati, nato govoriti, če želiš stopiti korak naprej iz svojih težav. In nato zmeraj gledati naprej in stare napake pustiti za sabo.

Kam po pomoč?

Kamra - celovita podpora brezdolnim osebam
Zadružni trg 14, Ptuj
Tel. - dnevni center: 070 633 060
Tel. - zavetišče: 070 686 138

NA PTUJU IMAJO PA KAMRO?!

Ja, na Ptujju imamo Kamro. Zakaj? Ker kljub temu da je na državnih ravni število prejemnikov denarne socialne pomoči močno padlo, se po podatkih Centra za socialno delo Ptuj na Ptujškem število prejemnikov denarne socialne pomoči še kar zvišuje.

»Lani jo je prejelo 7690 ljudi, kar je za 393 več kot v letu 2016 in za kar 1582 več kot leta 2014,« smo lahko prebrali v Večeru. Kar pa nismo mogli prebrati, pa je dejstvo, da se za temi številkami skrivajo številne zgodbe, ki doslej niso bile, so bile premalo ali niso zmogle biti slišane. Zato je v letu 2017 odprl svoja vrata vsem preslišanim zgodbam socialnovarstveni program Kamra, ki ga za naše uporabnike ne bi bilo brez podpore Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS ter Mestne občine Ptuj.

»Če me ne vidijo, še ne pomeni, da ne obstajam,« je stavek brezdomnega uporabnika B.-ja, ki svoje zavetje najde v starejši zapuščeni hiši ali pod zavetjem nadstreškov ali občasno na kmetijah, pri prijateljih... V program Kamra občasno prihaja po psihosocialno pomoč, podarjeno hrano ali oblačila. »Vse te dni, ko se trudite vse ljudi okrog sebe spraviti ob živce, človek dobi vtis, kot da bi se šli nagradno igrati: komu bomo pa danes živce načeli, ob tem, da se te iste osebe, ki načenjajo živce, ne zavedajo, da znajo igrati to njihovo igro načenjanja živcev mnogo bolje. Kajti čakamo vas na cilju,« so besede potencialno brezdomnega uporabnika, prišleka na Ptuj, ki se že vse svoje življenje bojuje za pravice, ki mu kot tujcu po ustavi pripadajo, a so mu mnogokrat ravno zaradi slednjega kršene. V programu Kamra mu je ob vseh oblikah pomoči najpomembnejša ta, da je slišan in da lahko sam prenaša svoje znanje na druge. »Če je nekdo alkoholik, še ne pomeni, da je slab človek in da si ne želi lepšega jutri,« pravi brezdomni uporabnik Čink, ki so mu življenjske okoliščine dodelile stigmo, ki mu je še dodatno otežila življenje do te mere, da mu je odrezala vso socialno mrežo, vplivala na zdravje in ga potisnila na rob osamljenosti. V programu Kamra ima najraje dnevna druženja.

»Ničesar čistega nimam za obleči, že kar nekaj dni se nisem imel možnosti prav umiti in pobriti. Takšen ne morem na CSD,« mi je dejal brezdomni uporabnik D., ko sva se srečala v nedeljo dopoldne pri smetnjakih, kjer je hrskal za hrano. Uporabnika smo opogumili k ponovnemu sodelovanju s CSD-jem, mu ponudili podarjeno hrano, nova oblačila in ga podprli do te mere, da si je ob naši pomoči poiskal začasno »kamrico« in si našel priložnostno delo.

»V redu. Razumem, da sem naredila napaka, ko sem se predčasno izselila pred nastopom fizične deložacije, in da bi morda še danes lahko imela takratno streho nad glavo, ampak kljub vsemu ne razumem, zakaj si ne zaslužim nove priložnosti do neprofitnega stanovanja. To ni v redu,« svojo stisko z mano podeli potencialna brezdomna uporabnica M., ko sva raziskovali možnosti, kako ponovno pridobiti pravico do neprofitnega stanovanja in si s tem zagotoviti večjo varnost.

»Izkoristil sem vse možnosti, tudi na CSD-ju, k prijateljem ne morem in tudi doma me nočejo več videti zaradi drog,« mi na razgovoru zaupa uporabnik P., ko se pogovarjava o možnih nastanitvah, med drugim tudi o odprtem tipu zavetišča v Mariboru, saj je zavetišče na Ptujju v PRIPRAVI in bo, kot pravi sociolog Simmel, svoja vrata kot simbol svobode in človeškega dostojanstva odprlo v drugi polovici tega leta.

Skrozi pripovedi in mnenja vključenih uporabnikov ste lahko

podpora brezdomnim osebam, ki deluje na Vošnjakovi ulici 10 na Ptujju. Za uporabnike, prostovoljce, donatorje in vse, ki bi nas želeli spoznati, smo dosegljivi na 070 633 060 ali na kamra.ars.vitae.si@gmail.com.

Amadeja Kokot, strokovna delavka in koordinatorka v programu

MOJ PTUJ

ŽELIM NAPISATI TEKST ZA PTUJ,
A MI NE GRE,
SAJ EDINO, KAR SE RIMA NA PTUJ, STA TUJ IN FUJ,
IN ŠE DRŽI,
SAJ ŽE OD NEKDAJ SMO SE Z IZLETA PROTI DOMU DRLI FUJ-FUJ,
NOČEMO NA PTUJ.
RES JE TUDI, DA MI JE VSAK DAN VSE BOLJ TUJ.

V NJEM IMAM OBCUTEK, DA SEM ART-UR,
GOSPODOM RAD STOPAM NA KRVAV ŽULJ,
REDKIM SEM ZATO TUDI KUL.

KDO IMA DENAR, JE POBEGNO STRAN,
MIMO NJEGA POLOŽLI SO NAM AUTOBAN,
STARO JEDRO SPOMINJA NA AUTO ODPAD,
MED OBČANI POTEKA VSESPLOŠNI SPOPAD,
BREZ TABLETE NEMOGOČE JE ZASPAT,
IZGLEDA, DA VSE TO VODI V PROPAD.

SMRDI MI PERUTNINA,
ZASTRUPljena OD RAZNEGA DIMA IN PLINA,
ČISTO NIČ MI VEČ NE ŠTIMA,
PO NAŠI KRVI PRETAKA STRUPENA SE KEMIJA,
SLEPE VEČINE TO SPLOH NE ZANIMA.

REKA DRAVA NI VEČ ZDRAVA,
V NJEJ SE REDKO KAKŠNA RIBA PLAVA,
V OPOZORILU SE JE NEKAJ LET NAZAJ
ZGODILA SKORAJ APOKALIPTIČNA POPLAVA.

OD NEKDAJ V MESTO VDIRALA RAZNA DIVJA SO PLAMENA:
TURKI, HABSURŽANI, ŠVABI TER BARBARI,
UNIČUJEMO GA TUDI SAMI,
DANES NI KAJ NIČ DRUGAČE,
PO ULICAH SVEGA, SVASTA SKAČE,
TAKO DA JE NI DEŽELE, KI SI PTUJA NI ŽELELA.

PONOČI NE UPAM VEČ NA ULICO,
ZATO SE ZVEČER RAJE IGRAM S KULICO,
PIŠEM ZGODBE TAKO, DA SE RIMA,
IN PRIDIGAM, KAKO NIČ NE ŠTIMA.

019
KRALJI
ULICE

DIAGNOZA: ŽIVLJENJE = ŠTEVILKE = ODSOTKI

Matematika mi nekako ni bila nikoli najbolj blizu, kadar je šlo za dolge računske operacije, kjer si se lahko zelo hitro izgubil in na koncu nisi mogel priti do jasnega rezultata. Skupnega jezika tudi nisva našli v kalkulativnem odnosu do življenja. Vedno sva se razhajali v osnovnem pogledu preračunavanj in manipulacij, ki so te zavedle in ti dale na koncu vedno enak rezultat = občutek nejasnosti in praznosti.

Ta občutek me nekako spremlja tudi danes, ko berem, da je stopnja tveganja revščine v letu 2017 nekoliko nižja (za 13,3 %) in da je stopnja tveganja socialne izključenosti v letu 2017 nižja kot v prejšnjem letu, kar se sicer krasno bere, saj naj bi bilo »kar« 12.000 takih posameznikov, ki so se zmogli dvigniti preko praga tveganja revščine. Kljub temu pa še zmeraj govorimo o 268.000 prebivalcih, ki praga tveganja revščine niso zmogli preskočiti. Med njimi še posebej bijejo v oči delovno aktivni (zaposleni in samozaposleni), ki jih je kar 56.000, in brezposelni, ki jih je 51.000. Torej imamo 107.000 aktivno zaposlenih in brezposelnih, ki živijo pod pragom revščine. Kar lepo število tistih, ki delajo, in tistih, ki bi lahko delali.

Govorimo torej o tistih, ki prejema minimalni dohodek, o tistih, ki pridejo do minimalnega dohodka s pomočjo socialnih transferjev, o tistih, ki prejema denarno socialno pomoč, o tistih, ki z denarno socialno pomočjo (od 1. 6. 2018) in dodatkom na delovno aktivnost že skoraj dosežejo znesek minimalnega dohodka, in o tistih, ki prejema varstveni dodatek ob nizki pokojnini ali invalidnini. In vsem tem ljudem je skupno življenje pod pragom revščine. Res je, varčevalni ukrepi so odpravljeni, denarna socialna pomoč bo nekaj mesecev realno visoka, minimalna plača pa ... No, ko govorimo o višini minimalne plače, ponovno razmišljam, da smo se sistemsko verjetno v tej dolgi računski operaciji ponovno izgubili. Ampak ne, menim, da dobro slišimo, še bolje pa vidimo. Danes govorimo o povsem naravnem stanju, ko izpostavljamo le še višji in nižji razred.

S sociološkega vidika pa bi dodala, da smo ustvarili trden temelj za podkategorije znotraj nižjega razreda. Ni prepada med tistimi, ki so »zgoraj«, in tistimi, ki so »spodaj«, saj so možnosti vzpenjanja po družbeni lestvici omejene, med drugim tudi zaradi nepotizma. Prepad nastaja predvsem med tistimi, ki znajo uveljavljati osnovne pravice, in tistimi, ki jih ne znajo. In ravno zato ne maram matematike življenja, ki teče skozi kalkulacije in se množi skozi tiste, ki ne zmorejo uvideti birokratskega rezultata.

019
KRALJE
ULICE

Z rezultati nižje stopnje tveganja revščine in socialne izključenosti se ne moremo zadovoljiti, če številke in odstotki ne kažejo realnih možnosti, da bi se posameznik iz njih lažje povzdignil. Glede na višino minimalne plače in socialnih transferjev lahko govorimo samo o rezultatu utrjevanja nižjega razreda in ustvarjanja njegovih podkategorij, kar potrjuje dejstvo, da se je od nastopa krize do danes stopnja tveganja revščine v resnici zvišala za 17 odstotkov. Bistvo, ki se skriva za temi številkami, pa so zgodbe najbolj ranljivih med ranljivimi, kar pomeni, da govorimo o samskih ženskah in moških, enočlanskih družinah in samozaposlenih, ki ne zmorejo ohraniti sistemskih pričakovanj višjega življenjskega standarda. Kar pa še dodatno potrjuje absurdnost socialne slike pri nas, je dejstvo, da se revščina zvišuje tudi v družinah, kjer so člani polnoletni in zaposleni, a morajo ob »rednem delu« ali drugače povedano ob prekarnih oblikah dela opravljati še neko dodatno delo na črno, da se lahko ohranjajo nad gladino ali nad pragom tveganja revščine.

Ob tej pisariji se mi poraja vprašanje, zakaj se ti podatki množijo v smeri namernega ohranjanja revščine.

Amadeja Kokot, vodja socialnovarstvenega programa Kamra

Ptujška scena:

KAM NAS VODIJO POTI?

Pot v službo je bila to jutro nesramno mokra. Že dolgo ne pomnim, da bi na Ptuj tako lilo. Korakam mimo minoritskega samostana proti naši razdelilnici donirane hrane, a seveda, ker je bilo na začetku julija, zjutraj sploh nisem pomisljala, da bi si obula kaj konkretnega.

Ne rečem, da v tistih korakih nisem rahlo preklinjala nad svojo »pametno« jutrzanjo odločitvijo, a sem že par minutk kasneje bila izredno vesela svoje nespameti.

No, in stopim na pločnik, ko mimo mene zapelje prijazen voznik in me za piko na i zalije. Skoraj pobesnena stopim hitro k stopnišču pod streho nekdanje banke na ovinku, ko pred sabo zagledam možaka. Gospod se mi z velikim nasmeškom posmeje in pravi: »Dobro jutro gospodična, vi ste pa danes videti kar mokra, tudi jaz sem. Me je fakin vsega pošprical na Mariborski cesti. Tak dolgo pot prehodiš, pol te pa še zalijejo. Nemarnež!« Ko se oba nasmejata in mokra pogledujeva, je nesramno mokro jutro takoj dobilo nek drug pomen. Takoj opazim, da ima gospod raztrgane hlače, obrabljene čevlje ter izdelano torbo. »Zdravo, jaz sem Amadeja,« in mu ponudim roko. Gospod me nazaj pozdravi in pravi, da je Davor. Na hitro omenim, da sem na poti v službo in da delam za ovinkom. Ko me vpraša, kje, pravim, da v Vošnjakovi v Kamri, tam, kjer delimo donirano hrano. Davor takoj iz torbe potegne že lepo izdelan kartonček iz Rdečega križa in pravi, da se včasih obrne tudi tja in na Karitas, saj je brezdomen.

Že par minut kasneje sva varna pred julijskim dežjem in pijejava kavo v pisarni. Smejeva se temu, kako so naju različne poti pripeljale skupaj in da sva ravno midva v tistem trenutku pri točno določenem ovinku iskala zavetje pred dodatno kapljo dežja. Hitro menjavava teme, ki so navadno zelo resne, a gospod ne menja smeha za žalost. Dotakneva se njegovega otroštva, mladosti in sedaj že skoraj 30 let odrasle dobe njegovega življenja. Še nekaj let nazaj terenski človek, zadnja leta pa, kot sam pravi, »pravi klošar«.

»Ne zmorem sam. Na terenu sem se poškodoval in na eno oko več ne vidim. Zdravje me je pogubilo. Nisem zmogel več zaslužiti dovolj in odnosi doma so se začeli korenito krhati. Premalo sem zaslužil, da bi bil vreden spoštovanja, in kmalu me je družina zapustila. Ostal sem sam in upam tudi priznati, da sem osamljen. A to sem sprejel. No, moral sem.«

V tem trenutku žalost zamenja smeh. *Veliko časa sva govorila, kam ga vodijo poti skozi dan, kaj počne. Nekaj časa premišljuje in nato iz spominov pove:*

»Na začetku se nekako nisem najbolje znašel, sedaj pa že nekako gre. Ne spim vedno na istem mestu, in to mi vzame nekaj časa skozi dan. Včasih se zatečem proti Halozam in prespim kje v gozdu, včasih najdem možnost v kakšni zapuščeni hiši ali stavbi. Včasih me k sebi vzame tudi kakšen stari prijatelj. *Nekak že gre.* Se pa večkrat nasmejem spominu, ko sem spal pod drevosom, bila je zima in pokrit sem bil s črno folijo, a ponoči je name padel sneg in se me ni dalo prepoznati. V bližini pa so bile klopce. Počasi, ko sem se prebujal, sem slišal, da sta se dve gospe ob klopici pogovarjali, da je nekaj pod to grčo snega. V tistem sem se dvignil in gospe sta zakričali, da sem vstal od mrtvih. Jaz sem se pa samo zbudil. Saj potem sem kričal za njima, da sem živ že ves čas. In še zmeraj sem.«

Ta pripoved nama je v svoji življenjski absurdnosti zvalila smeh in solze na obraz. Vprašam ga o možnostih spanja v zavetišču, a misel kar zavrne, saj noče zapustiti Ptuja. Povem

Foto: Kralj

mu, da bo od avgusta možno prenočevati tudi na Ptuj, v Kamri. Pove, da je že slišal o tem na CSD Ptuj in da bi tega bil vesel, saj mu zdravje že kar korenito nagaja.

Ko se odpravljava proti vhodnim vratom, vprašam, kam se odpravlja sedaj, in pravi, da skoči do trgovskega centra, saj ima tam še nekaj prijateljev, s katerimi se tu in tam podruži. Če mu bo pa vreme še danes kaj naklonjeno, pa gre nabirat gobe v gozd, saj si s tem lahko zasluži nekaj denarja.

Posloviva se in greva vsak svojo pot naprej. Mene pelje pot čez most mimo Ribiča, proti Zadrufnemu trgu, kjer urejamo nove prostore programa Kamre, in na poti, čez dva ovinka, vidim avto, poln oblačil, in gospoda, ki je v njem spal.

Ta pot pa nosi ponovno novo zgodbo, ki jo bo pa uporabnik zapisal kar sam.

Amadeja Kokot

UGASLI PLAMENI

SO NOČI,
KI JIH NE PRESPIŠ,
NOČI, KO SE OD STEN SOČUTJA
LUŠČI PRAZNOTA.

SO NOČI,
KO V BREZGLASNOSTI
DOHITEVAŠ
VSETISTE URE,
KI SI JIH DAL
BREZ VARNITVE.

SO NOČI,
KO ČUTIŠ UTEHO
GOVORITI SPOMINU ...

MILENA SUŠNIK FALLE

019
KRALJ
ULICE

Ptujška scena:

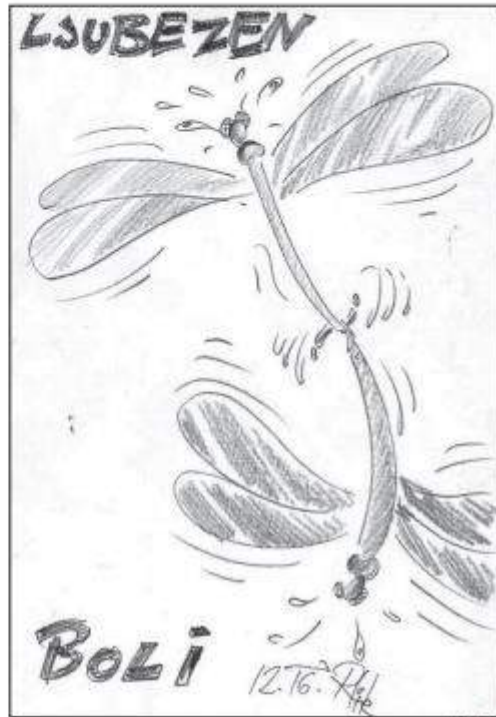
JUHI: »VSE TISTO, O ČEMER SE NE GOVORI OZIROMA SE PREMALO GOVORI«

Dobro, november je mesec oziroma je 19. »movember« dan moških, vsako tretjo nedeljo v juliju pa obeležujemo dan očetov. Kako pa je to povezano z mednarodnim dnevom brezdomstva? Juh, brezdomni uporabnik, pravi, da je to vse tisto, o čemer se ne govori oziroma se premalo govori.

Z Juhijem se srečava tistega popoldneva, ko po službi še ne najdem poti do svojega doma in me zanese želja po ledeni kavi skozi dva ovinka proti gostilni tam blizu Drave. Preden vstopim, mojo pozornost pritegne avtomobil, na polno naložen z oblačili. Še *en turist*, pomislim, a me nekaj notranjega vleče naprej, da se sprehodim v tisto smer. Gospod z velikimi in modrimi očmi ravno stopa iz avta z namero, da si prižge cigareto, ko se pozdraviva in hkrati ugotoviva, da je zelo vroč dan. Sploh zanj, ker že kar nekaj časa biva v avtomobilu, mi na hitro navrže:

»Zdravo, jaz sem Amadeja.« »Zdravo, jaz pa Juh.« In si podava roke. Hitro ugotoviva, da se bi kmalu spoznala, saj ga je že socialna delavka napotila v Kamro. Skoraj tri mesece je bil njegov dom avtomobil njegovega prijatelja. Čudim se, zakaj ni pomoči poiskal že prej. Pove, da je še danes ne bi, če ga bolezen (epileptični napad) ne bi pripeljala do zdravniške oskrbe in nato do socialne delavke.

»Sem v bolniškem staležu, oče dveh otrok in brez doma,« mi zaupa Juh. »Z mammo svojih otrok in otroki imam lepe odnose in nisem v tem položaju zaradi najinega razhoda. Najina skupna pot se je zaključila sporazumno. Tukaj sem pristal, ker me je pot spoznala z osebo, ki v meni ni videla sopotnika, temveč le popotnika, ki je malo zgrešil pot, žejen vode in prijazne besede. Bil sem le nekdo, nad komer je lahko izživila svoj ego. Vedel sem, da je imela občasno težave z alkoholom, ampak takrat sem tudi jaz občasno popival, vendar si nisem mislil, da bi se lahko najin odnos spremenil v neko sprevrženo obliko žalosti. Njene težave so postale tudi moje težave in so me potegnile v njeno brezno. Z željo in prizadevanjem, da bi se končala najina agonija alkohola, težkih besed, sem na koncu dobil prepoved približevanja. Ne oporekam tej prepovedi, saj razumem, da je to posledica najinih dejanj – tukaj želim še enkrat poudariti *najinih dejanj*. Oba sva sodelovala v strupenem odnosu, tudi meni so bile izrečene težke besede in povzročena dejanja, ki so me privedla do tega, da sem tudi sam ravnal enako. A na koncu nosim težke posledice najinega odnosa le jaz. Ostal sem brez doma in postal brezdomen. Moti me dejstvo, da skupaj ne odgovarjava za epilog svojega odnosa. To ne mislim v tem krutem smislu, v katerem sem sam pristal, temveč v smislu, da bi oba morda hodila na kakšne svetovalne terapije, skozi katere bi se na nek bolj zdrav način zaključil najin odnos. Tako pa sem v času največjih stisk ostal sam.

019
KRALJI
LUCE

Res je, da smo moški fizično močnejši spol, ni pa res, da nam ni težko, da ne trpimo, da nismo žalostni. Glede na to, kako težko se pobiramo in ponovno postavimo na noge, bi rekel prej, da smo premalo slišani in razumljeni. No, verjetno vsaj tisti, ki si upamo priznati, da smo ranjeni. Upam, da mi ranljivi ne plačujemo cene zaradi vseh tistih, ki s svojimi ravnanji obravnavajo svoje sopotnice ke kot popotnice ke,« podeli z nami svoje razmišljanje Juh.

Sama dodajam k Juhijevim mislim, ki jih »berem« zadnje čase v zvezi s prihodnostjo, kjer virusno razsaja mnenje, da je prihodnost v odnosih, izboljšanih odnosih (= slišani in razumljeni) med spoloma. Za ta virus želim, da se nas kronično prime.

Amadeja Kokot, program Kamra

NAJTEŽJE JE OBRŽATI, KAR NOČE OSTATI, IN IZPUSTITI, ČESAR NOČES IZPUSTITI.

M., PTUJ

Štajerska stran:

VČERAJ. DANES! JUTRI?

V času prejšnje države – t. i. SFRJ – je bil človek na prvem mestu. Danes pa ...? Kdaj nas je zadnjič nekdo, ki dela za in v sistemu, pogledal v oči ter nam dal še s tem pogledom, nato pa še z besedo, občutek, da nas razume?

Današnji sistem je marsikomu določil usodo, predvsem pa vsakomur od nas, ki ne po svoji izbiri živimo od sistema.

Kajti če si vzameš čas in pogledaš človeka na blagajni, ki ti izplačuje socialno pomoč, boš opazil neverjetno kisel, neiskren, očitajoč, dvomljiv in prezira vreden izraz na obrazu. To je obraz »sistema«, ki smo/ste ga izbrali. In ta občutek, ki ga ta obraz sistema nastavlja, te lahko preganja celo življenje.

Da ti obrazi sistema ne pridejo do živega, pa se moraš motivirati nekako tako: postaviš si CILJ, nato pa začneš sistem »ožemati« do konca in še več! Ker pravice, ki so ti dane, moraš začeti uveljavljati. Le tako nehaš biti številka ter postaneš človek oz. »gospod Prišlelek«.

Kako premagovati sistem – recept si »pripopaj« na steno:

1. Ugotovi, kdo so ljudje, ki v organizaciji skrbijo zate.
2. Preuči vse gradivo, vezano na tvoje pravice v tej organizaciji.
3. Postavi si cilje, taktiko ter z branjem okrepi svoje šibke točke.
4. Analiziraj prebrano gradivo, s katerim se organizacija srečuje pri odločanju o tvojih problemih.
5. Posebej se pripravi na »službeni odgovor« in zahtevk organizacije po zahtevi, da mora tvoj problem požegnati vodja ali direktor, ter si oblikuj »posebno sliko« in taktirko za to pot. Ko si že tukaj, si že daleč na poti in zelo blizu zmage.
6. Zmagal si. Srečno, sotrpni moj.

Prišlelek na Ptuj

015
KRALJI
ULICE

Ptujška scena:

MOJEMU BRATU IN VSEM DRUGIM PODOBNIM »BRATOM« PO SLOVENIJI

»Napiši, da sem Matej. Nočem tvegati, da bi me brat prepoznal, hočem pa, da vsi takšni 'bratje' preberejo moje misli.« mi pravi uporabnik. Ta sredi je bila zarj žalostna, saj ga je pretresel dogodek, ki je bil povezan z bratom, ki ga na ulici ni želel poznati.

»Mahal sem mu. Klical sem ga po imenu, veš, pa se je peljal samo naprej. Obstal sem in še veliko časa zrl za njim in nato še dolgo strmel po poti, po kateri je hitel s kolesom mimo mene, kot da me ne bi bilo. Sem res tako malo vreden, da mi ni zmoget reči vsaj zdravo?« Zaidaeva v preteklost, kjer se sreča s spomini, obarvanimi z vsem nasiljem, ki ga je bil delež kot otrok. Najprej s strani očeta, kasneje od vrstnikov, nadalje na delovnem mestu in hkrati ves ta čas s strani svojega brata. »Veš, mislim, da dobro prenašam bolečine, a nobena ne zadene tako močno kot tista, ki pride s strani najbližjega. Ne razumem in ne bom razumel, zakaj me ne mara. Ima svojo stanovanje, ženo, otroke. Jaz sem pa sam in ja, seveda, še moja dva mucka. Nimam službe, a kljub temu ne iščem miloščine in tudi za denar ga ne prosim. Želel pa bi si le tega, da bi se kdaj pa kdaj spomnil name. Želel bi si, bi me pozdravil, ko bi me videl na ulici. Želel bi si, da bi me sprejel.«

Govoriva o sprejemanju. Previdno tipava dejstvo, da ga morda brat nikoli ne bo sprejel, in za danes pobožava in sprejmeva spomine na dom in brata, ki mu ni zmoget nuditi varnosti in občutka sprejetosti. Hkrati pa bi Matej še zmeraj tako zelo rad svojemu bratu podal roko, a mu ta žal ne pomaha nazaj.

»Kot naša telesa so tudi domovi, v katerih živimo, nekaj tako vsakdanjega, tako običajnega, tako samoumevnega, da se zdi, da jih

pogosto komajda opazimo. Samo v izjemnih situacijah – pri selitvi, v vojnah, požarih, družinskih pretepih, po izgubi zaposlitve ali denarja – smo se prisiljeni spomniti, kako središčno vlogo ima dom in kako ključen je njegov pomen,« je misel antropologinje Janet Carsten, ki nas opozori na pomen doma in možnosti njegove izgube slehernega izmed nas.

Pomen doma je v raznih kulturah na ravni družbe svojstveno pojmovan, a tisto bistvo, ki ostaja univerzalno za vse družbe, pa je dejstvo, da je dom prostor, kjer se znotraj našega kulturno obstoječega sveta počutimo varni in sprejeti. Je mesto, ki posamezniku omogoča, da se razvija in uresničuje. A življenje nam že na samem začetku zapiše uvod, kaj bo za nas predstavljalo dom, zato si ga kasneje v življenju ustvarjamo po lastni ali po tuji predstavi.

Uporabniki našega programa povedo, da je bil njihov dom prostor, kjer se je dogajalo nasilje, prostor, kjer niso mogli zaupati in reševati svojih stisk, in prostor, ki ga niso zmogeti obdržati ali pa v njem niso zmogeti zdržati.

Ko izgubimo varno bivališče, sorodnike, prijatelje ter ne zmoremo pristopiti do zdravstvenih in socialnih ustanov, ko ne najdemo svojega prostora pod soncem, se nam življenje obrne na glavo. Ko izgubimo nekaj tako »samoumevnega«, **potrebujemo pomoč in podporo.**

Amadeja Kokot, vodja programa K A M R A

Objave v časopisu Kralji ulice:

Januar 2019

10

Ptujska scena:

LIPICANEC NA OSLA

Zgodovina vsake družbe je zgodovina razrednih bojev =
LIPICANEC NA OSLA.
Svoboden in suženj, lipicanec in osel, zatiralec in
zatiranec ... sta vedno bila v nasprotju drug proti drugemu.
Bojujemo nepretrgan boj, zdaj prikrit, zdaj odkrit, boj, ki

se vselej konča s preobrazbo elitne družbe (LIPICANCI) ter
sistemskim propadom navadnega človeka (OSLI). Pa pravijo, da
moderno suženjstvo ne obstaja.

Prišlek na Ptuj

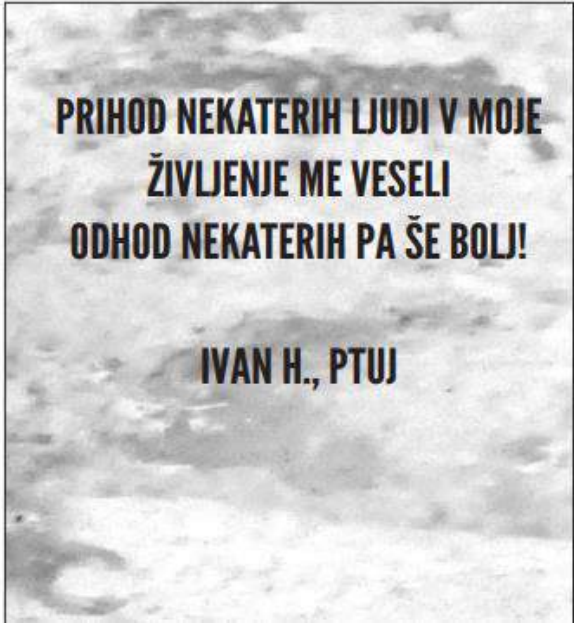
Junij 2019

Ptujska scena:

ODHOD

Ko lepega dne greš, je to tisto, kar tvoj odhod najbolj kruto in
nedvoumno za vedno zaznamuje, in vsi, ki so še tu, začnejo
govoriti o tebi v preteklem času.
Namesto je – je bil.
Namesto prihaja – je prihajal.
Pretekli čas, v katerega se spremeniš, je stvarna navednica,
ki te postavi med pokojne. To po drugi strani najbrž pomeni
samotnost. Verjetno je to tista cena, ki jo moraš plačati v življenju,
da si svoj in neposnemljiv.

E. Belšak, Ptuj

**PRIHOD NEKATERIH LJUDI V MOJE
ŽIVLJENJE ME VESELI
ODHOD NEKATERIH PA ŠE BOLJ!**

IVAN H., PTUJ

Ptujska scena:

ČAS OGLEDALA

Čas, ki ga živimo, je prav gotovo čas izjemnih sprememb. Med skrajnostmi, ki nam jih ponuja čas, sta morda najbolj na očeh čudna mešanica najrazličnejših upanj in hkrati strahov in tesnob vseh sort. Oboje hkrati čutimo v sebi. Zdaj se potuhne tesnoba in na dan plane upanje, potem se umakne upanje in iz nas spet bruhne tesnoba.

Mislím, da je ta čas čisto poseben čas, saj razmišljam o neki čisto posebni tesnobi, ki mi že kar nekaj časa tiči v želodcu. Čutim, da prihaja čas ogledala! Čas, ko se bomo vanj konec koncev le morali pogledati. Ne vem, kaj bomo v njem uzrli, kakšna prava podoba se bo tedaj iz njega zazrla v nas. Čas bo

začel na vse to in še na druga vprašanja prav kmalu odgovarjati. Končno bomo za svoje morebitne prihodnje težave krivi sami. To je pomembno že zato, ker človek, ki se ne zmore počutiti krivega, tudi ne more v resnici storiti česa velikega. Seveda je treba upati na najboljše in verjeti, da bo, kot imamo navado reči, še vse dobro. Upanje je tudi veliko boljši akumulator novih energij kot cinizem ali strah. A vseeno ne smemo pozabiti: ogledalo že visi! Visi in nas razkazuje v naši pravi podobi. Si upate pogledati vanj?

E. Belšak, Ptuj

POPOLNA KAZEN

Ko sem dopolnil 52 let, se mi je zgodila hecna stvar. Podjetje, v katerem sem pustil skoraj 20 let svojih žuljev, je šlo v stečaj in v času teka stečajnega postopka sem opravil še kar nekaj nadur, ki seveda niso bile plačane. Res, hecna zadeva. To je bilo obdobje, ko sem kot samski možki vzgajal dva šoloobvezna otroka, moral plačevati položnice in skrbeti za njuno dobrobit. Bog ne daj, da bi ob tem še mislil nase. In kakšen je bil občutek, ko nisem prejel plačila za vse opravljeno delo? Res enkratno porazen, nepredstavljivo utesenjen v svoji zagoreli koži z dodatkom besa, zaradi katerega sem se spraševal, čemu služita moj obstoj in moja bit.

Temu je sledilo v mojem življenju novo obdobje, slava propadanja. Ostal sem brez službe, otroci so stopali po svoji poti naprej, jaz sem se pa izgubil kot človek. Pristal sem na dnu. Po 39 letih delovne dobe sem se prijavil na borzi za delo, kjer me ni pričakalo razumevanje, temveč avtokratska birokracija in sistemsko izpolnjevanje obrazcev. V trenutku sem zaradi kategorizacije postal absolutni in manjvredni član družbe. Jaz, deloholik, ki sem vse svoje življenje delal, rad delal, sem naenkrat od gospe za šalterjem pričel poslušati *najdi si službo, kako si ne moreš najti službe* ipd., brez stvarnega občutka za realnost. Na svojo »srečo« sem izpolnil pogoje za starostno upokožitev, kar mi je prineslo na videz vsaj neko merico stabilnosti v mesečnem prilivu. A višina pokojnine je bila 360,00 evrov, mesečni stroški za položnice pa so znašali 234,96 evra. Ostalo mi je torej bajnih 125,04 evra. Sedaj vam pišem o času izpred devetih let, ko sem zaradi nizke pokojnine, visokih mesečnih stroškov in zdravstvenih težav – hude bolečine v ledvenem delu hrbtenice – postal brezdomen. Saj ne, da bi se želel z bolečinami hvaliti, a so vsekakor dokaz, da sem pustil 39 let svojega življenja v gradbeništvu, vsekakor pa se ne želim hvaliti s svojo bivalno stisko, a želim vam povedati, da se človeku življenje lahko zamaje v trenutku.

Z raznim povezovanjem, posredovanjem sem prišel do bivalnega prostora, za katerega pa žal ne morem reči, da mi je nudil občutek dostojanstva, saj so me razmere privedle tudi do tega, da sem zahajal na »druženje in kavo« v psihiatrično ustanovo. Še zmeraj kot »lep« spomin na to obdobje hranim fotografije, če bi morda koga zanimalo. Da se pa seveda ne razumemo narobe, sem prostor skušal urediti po svojih zmožnostih s 125,04 evra mesečne blaginje. A je sreča v nesreči potrkala na naša vrata in so prostori zgoreli. Ponovno sem postal brezdomen. Kmalu zatem sem s pomočjo institucij prišel do stanovanja, ki mi sedaj daje občutek samostojnosti in

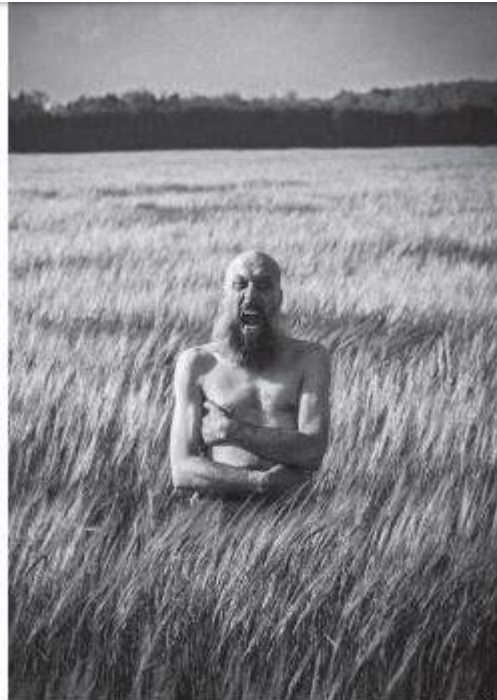

Foto: Sandra Poljan

dostojanstva. Danes sem izjemno hvaležen, da imam »svojev« štiri stene, hvaležen sem, da se je pokojnina zvišala na 423,11 evra, zagotovo pa nisem hvaležen, da so se stroški zvišali (dodatno zavarovanje – NISTE RESNI), saj v praksi zaradi višjih mesečnih stroškov ni zaznati obogatenega doprinosa k dnevni kvaliteti bivanja, temveč ohranjanja stanja miške, ki bi si želela užiti košček sira, a ker je ta lepo pritrjen na vabi (prenizka mesečna plača, nizke pokojnine, previsoki mesečni stroški), se cena za užitek koščka sira ne izide in mi predstavlja nekaj nedosegljivega in nekaj, kar družba poimenuje popolnost, jaz jo pa poimenujem popolna kazen.

Mlajši od mene, kakšno starost si želite? Kakšno prihodnost pričakujete? Bi želeli narediti kaj drugače? Bi lahko vplivali na to, da vaša starost ne postana podobna moji?

Ivan, 63 let, Program Kamra, Ptuj

ZA NAŠE DOBRO

Edino vprašanje, katerega odgovor šteje, je, ali živimo po lastnih pričakovanjih.

Stara modrost, ki še kako drži, je, da je življenje pogosto bitka, v kateri se je treba boriti, drugače bomo iz nje odšli kot poraženci, ki jim je strah preprečil uresničitev ciljev. Vedno imejmo v mislih, da smo sami gospodarji lastne usode, kakršna koli že je.

Pomembno je, da smo zadovoljni sami s seboj in nikoli ne pozabimo, na kaj prisegamo. Če kdo podvomni o nas ali pa ne ustrezaemo njegovim standardom, je to njegov problem, ne naš. Ne smemo pozabiti sebe kdaj pa kdaj postaviti na prvo mesto. Zavedajmo se, življenje utegne biti polno razočaranj, če vsak dan

hlepimo po odobravanju okolice. Torej si zapomnimo, da smo, kar smo, zaradi sebe in ne zaradi predstave nekoga drugega o nas. Zavedajmo se, da si zaslužimo biti ljubljene.

Bodimo zvesti svojim vrednotam. Ne bojmo se braniti tudi, ko se ob tem morda počutimo nelagodno. Zgraditi samozavest pomeni sprejeti sebe takšnega, kot smo.

Osredotočimo se na pozitivno v svojem življenju, ko se pogledamo v ogledalo, naj v nas zre naša največja zaveznica in prijateljica.

E. Belšak, 57 let, Programa Kamra, Ptuj

Ptujška scena:

KAMRA

Na Ptuju smo zadnje čase rahlo poetični, kar se seveda lahko bere kot sarkazem, če smo bolj navihane narave, lahko pa kot dejstvo iz življenja, še posebej če povzamemo citat *Truth is like a poetry and most people hate poetry* iz izjemnega filma Velika poteza (*The Big Short*), ki na razvedrilen način osvetli vidike začetka finančne krize izpred parih let v ZDA. V glavnem, če še niste pogledali filma, se sprašujem, če si upate vzeti to urico in nekaj za tisto, kar nas bojda ponovno čaka – s kolicami v roki in v družbi brezdomnega. Vprašanje je povsem simbolično, razen seveda, če zmorete videti tudi preko simbolike.

Posebej se me je iz filma dotaknila misel enega izmed glavnih akterjev, ko pravi *No one's paying attention* in z njo oriše stanje družbe in delovanje sistema, ki je dovolil kolaps na nepremičninskem trgu in tako omogočil odkritje anomalij v celotnem finančnem sistemu ZDA, ki se je začel rušiti kot domine, in tako se je ustvarilo po vsem svetu na novo milijone posameznikov, družin, cestnih otrok, ki so ostali brez strehe nad glavo ali pa se jim je zamajal življenjski standard, ki jih je seznanil z izgubo delovnega mesta, z nezmožnostjo plačevanja vseh ali skoraj vseh mesečnih obveznosti, z odpuščanjem delavcev in propadom podjetij. Teh nesrečnih zgodb, ki kričijo, da je dovolj sistemskih ruskih rulet, za katere vedno znova odgovarjajo samo običajni posamezniki s svojimi življenji. O tem pišem, ker že skoraj leto dni poslušam, da se nam ponovno bliža kriza, hkrati pa se soočamo z

izjemnim porastom novogradenj, nadzidav, dozidav, nakupov in prodaje starih in novih nepremičnin, kar se seveda pozdravlja in nam hkrati da misliti, koliko hipotekarnih in drugih kreditov živi. Realno gledano si brez kredita težko izpolnimo svoje ali če se poetično pošalim, sosedove želje. Kaj pa neprofitna scena? Kaj pa neprofitna stanovanja za vse tiste, ki jim tudi v času debelih krav kredit ni odobren ali zanj nimajo pogojev? Kaj pa neprofitna stanovanja za vse naše starajoče občane, ki bivajo tudi pri nas v zavetišču? V Večeru berem, da je na Ptuju zanimanje za neprofitna stanovanja veliko in da je na javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem prispelo 130 vlog, od tega se jih je na prednostno listo upravičencev uvrstilo 106, vendar pa fizično stanovanj še ni na voljo, saj, kot piše v Večeru, se zatika tako pri

izbiri lokacije za gradnjo kot pri denarju, ki ga v proračunu za te namene že leta zmanjkuje.

Ob teh informacijah se takoj postavim v čevlje starajočega se brezdomnega, ki biva pri nas, z zdravstvenimi težavami, z delovno dobo 39 let, ki za dobro jutro popije kavo na terasi zavetišča, ki smo jo skupaj z njim ustvarili, in tu in tam za zajtrk od kakšne nerazgledane mimoišočice dušice faše komentar, da je lenuh in da noče delati, a kljub temu ne klone nesramnostim in upa, da se bo tudi zanj našla nova pot, kljub očitno majhnim možnostim, da bi v krajšem času našel bolj ali manj varno streho nad glavo. Želi si, da se nova kriza ne bi ponovila, saj nimamo dovolj zavetišč, da o neprofitnih stanovanjih sploh ne govorimo.

Amadeja Kokot

7. (ZA)MISLI SE ..., PRAVIJO PROSTOVOLJCI

Tisti drugi.

Sprva jih vidiš kot tiste druge.

*Kot tiste, ki so izviseli. Bili izločeni.
Kot tiste, ki so se sami izločili.
Kot tiste, ki morda potrebujejo tvojo pomoč.*

*Potem jih vidiš kot tiste,
ki mimogrede delijo s tabo svojo modrost,
te spravijo v smeh,
te naučijo družabnih iger,
ti skuhajo kavo,
gredo s tabo na cigaret,
ti ob tem podarijo iskren in zanimiv klepet.*

*Počasi se zaveš,
kako malo je potrebno,
da čutiš, da imaš vse,
kar resnično potrebuješ.
Kmalu jih ne vidiš več kot tiste druge,
vidiš, da niso prav nič drugačni,
da so tako kot ti,
prijazne besede in sr(e)čnega nasmeha
lačni.*

Že dlje časa sem si želela biti prostovoljka, a sem vedno našla razlog, za kaj še ni pravi čas oz. zakaj sploh nimam časa in do nadaljnjega pozabila na to. Nato sem nekega decembrskega dne (2018) v časopisu prebrala članek o Kamri in ob tem jasno začutila, to je to. Srce se mi je odprlo. Naslednji dan sem bila tam v pisarni: "Zanima me, če rabite kakšnega prostovoljca."

Vse, kar mi je Amadeja povedala o načinu dela, je resoniralo z menoj. Dogovorili sva se, da enkrat ali dvakrat pridem na druženje z uporabniki, da vidim, kako se ujamem z njimi, da vidim, če mi prostovoljstvo tukaj sploh ustreza.

Po prvem druženju sem šla domov presrečna in polna navdiha. Dan je bil poln ustvarjalnosti, smeha ter zanimivih pogovorov. "Pridi še kaj," so rekli.

Ko sem prišla drugič na druženje, so se me vsi razveselili. Počutila sem se tako iskreno dobrodošlo. Krasen občutek.

Po malo več kot enem letu, ta občutek še vedno traja, še vedno se širi. Vsakič, ko pridem v Kamro, se razveselim vseh uporabnikov, vseh prostovoljcev in vseh zaposlenih. In oni mene. Tukaj čutim, da je človek človeku človek.

Nimam več v glavi predstave, da grem tja, za to, da nekomu pomagam. Zdaj vem, da se grem tja nahranit. S prijaznostjo, smehom, sodelovanjem in iskrenimi pogovori.

Te hrane ne more zmanjkati, če si jo delimo. Bolj kot si jo delimo, več je vsi imamo.

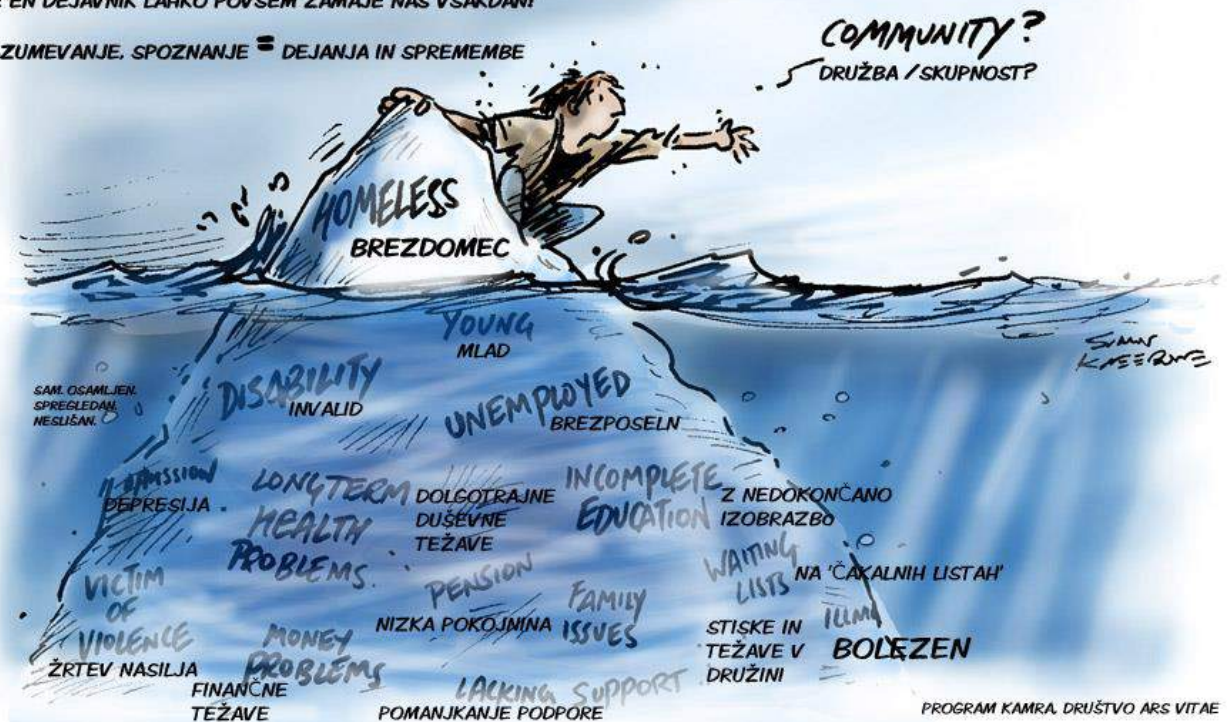
Anita Pukšič

8. ZAHVALA

MENI SE TO NE MORE ZGODITI!
SI LAHKO 100% PREPRIČAN V TO TRDITEV?
VERJETNO NE. AMPAK VSEENO..
NE, NI VSEENO!

ŽE EN DEJAVNIK LAHKO POVSEM ZAMAJE NAŠ VSAKDAN!

RAZUMEVANJE, SPOZNAVANJE = DEJANJA IN SPREMEMBE

Ilustrator: Simone Knebone

V imenu brezdomnih uporabnikov, ki potrkaajo na vrata programa Kamra, ki potrkaajo na vrata v programih društva Ars Vitae, se zahvaljujemo Mestni občini Ptuj in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter enake možnosti ter Centru za socialno delo Spodnje Podravje, Enota Ptuj in vsem organom, institucijam, nevladnim organizacijam, donatorjem ter posameznikom, ki so in še bodo na kakršenkoli način izkazali podporo programu Kamra in omogočili, da lahko ponudimo

takojšnjo pomoč in varno streho nad glavo vsem, ki jo potrebujejo.

Prav tako iskrena hvala vsem prostovoljcem, ki radostno stopate skozi vrata Kamre in rišete nasmeh na obraze našim uporabnikom. Skupaj z vami je naš danes in jutri lepši! Hvala.

Ekipe socialnovarstvenega programa Kamra